

prof. UE dr hab. Ewa Ziemba

Katedra Informatyki Ekonomicznej, Wydział Ekonomii
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

Dr Rafał Żelazny

Katedra Ekonomii, Wydział Ekonomii
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

Spoleczeństwo informacyjne – projekty i przedsięwzięcia w województwie śląskim¹

WPROWADZENIE

Determinantami permanentnie dokonujących się od końca XX wieku przemian społecznych, ekonomicznych i technologicznych są informacja oraz technologie informacyjno-komunikacyjne (ICTs), które wspomagają pozyskiwanie, przekształcanie i tworzenie, przechowywanie i udostępnianie informacji². Informacja stała się zasobem niezbędnym do funkcjonowania społeczeństw oraz na równi z innymi zasobami (materialnymi, finansowymi) współdecyduje o ich rozwoju. W tej sytuacji budowa społeczeństwa informacyjnego (SI) stała się dla wielu państw, regionów i miast sprawą priorytetową. Dostrzegły one nowe możliwości rozwoju oraz okazję do stania się atrakcyjnymi partnerami na globalnym i konkurencyjnym rynku. Wiele państw budowę SI wpisało w swoje plany strategiczne³.

---

¹ Badania przeprowadzono w ramach projektu „Opracowanie systemowego podejścia do zrównoważonego rozwoju społeczeństwa informacyjnego – na przykładzie Polski” finansowanego z środków Narodowego Centrum Nauki, 2011/01/B/HS4/00974, 2011–2014.

² S.K. Kassicieh, *The Knowledge Economy and Entrepreneurial Activities in Technology-Based Economic Development*, Journal of the Knowledge Economy, 1(1), p. 24–47, 2010; N.K. Hanna, *Enabling Enterprise Transformation. Business and Grassroots Innovation for the Knowledge Economy*, Springer, New York 2010; E. Ziemba, C.M. Olszak, *The Determinants of Knowledge-Based Economy Development – ICT Use in the Silesian Enterprises* [w:] *Advanced Information Technologies for Management – AITM 2011. Intelligent Technologies and Applications*, red. J. Korczak, H. Dudycz, M. Dyczkowski, University of Economics Research Papers no. 206, Publishing House of the Wrocław University of Economics, Wrocław 2011, s. 204–212; R. Żelazny, *Determinanty rozwoju gospodarczego Polski w aspekcie koncepcji gospodarki opartej na wiedzy* [w:] *GOW – wyzwanie dla Polski*, red. J. Kotowicz-Jawor, PTE, Warszawa 2009.

³ WSIS Forum, *National e-Strategies for Development. Global Status and Perspectives 2010*, International Telecommunication Union (ITU), Geneva 2011, <http://www.itu.int/ITU-D/cyb/app/>

Również w Polsce, zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym, podejmuje się różne inicjatywy, przedsięwzięcia i projekty mające na celu rozwój SI⁴.

Celem artykułu jest zidentyfikowanie modelowych projektów i przedsięwzięć realizowanych w województwie śląskim, ukierunkowanych na rozwój SI i stanowiących „dobre praktyki” dla innych regionów i krajów. W części poznawczej artykułu przedstawiono ideę i kluczowe ogniwa SI, a także cele strategiczne jego rozwoju.

W części empirycznej zaprezentowano projekty i przedsięwzięcia realizowane w województwie śląskim, dotyczące zidentyfikowanych ogniw i dwóch celów strategicznych: poprawy technicznej i ekonomicznej dostępności infrastruktury informacyjno-komunikacyjnej oraz zwiększenia ilości i użyteczności usług i treści cyfrowych. Przedstawione wyniki badań mogą być pomocne w projektowaniu i podejmowaniu działań, mających na celu rozwój SI na poziomie regionalnym i krajowym.

METODOLOGIA BADAŃ

Postawiony cel badań wymagał podjęcia prac poznawczo-empirycznych i zastosowania w nich różnych technik badawczych, pozwalających na objaśnianie i weryfikację otrzymanych wyników. W badaniach poznawczych wykorzystano krytyczną analizę zagranicznej i polskiej literatury przedmiotu oraz analizę światowych, europejskich, polskich i śląskich inicjatyw dotyczących rozwoju SI.

Aby zaprezentować modelowe projekty i przedsięwzięcia, których celem jest rozwój SI w województwie śląskim wykorzystano studia przypadków oraz obserwację uczestniczącą. Przeprowadzenie badań ułatwił fakt, że od kilku lat autorzy artykułu współpracują ze Śląskim Centrum Społeczeństwa Informacyjnego (ŚCSI), które jest koordynatorem rozwoju SI w województwie śląskim.

---

docs/National_estrategies_for_development_2010.pdf, odczyt: 30.07.2012; *WSIS Forum, Outcome Dokument. Identifying Emerging Trends and a Vision Beyond 2015!*, International Telecommunication Union (ITU), Geneva 2012, <http://groups.itu.int/LinkClick.aspx?fileticket=-yre0EkP84E%3d&tabid=2103> (dostęp 30.07.2012).

⁴ *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa 2008, <http://www.mswia.gov.pl/strategia> (dostęp 12.03.2010); *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego województwa śląskiego do roku 2015*, Uchwała nr III/37/2/2009 Sejmiku Województwa Śląskiego, Katowice 2009; *Raport Monitorujący Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2015 za okres roczny I.2012 –XII 2012*, Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego, Katowice, luty 2013, <http://www.e-slask.pl/files/zalaczniki/2013/04/09/1276770448/1365509299.pdf> (dostęp 10.06.2013).

WYNIKI BADAŃ TEORETYCZNYCH
– WYBRANE ASPEKTY ROZWOJU
SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

ISTOTA I KLUCZOWE OGNIWA
SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

Badania nad SI jako pierwsi rozpoczęli japońscy badacze, którzy pretendują do roli jego demiurgów. Wymienić tutaj należy chociażby takie osoby, jak: Kurosawa, Umesao oraz Masuda, Kohyma i Hayashi⁵. Duży wkład w rozwój SI wnieśli również amerykańscy uczeni, a przede wszystkim: Bell⁶, Drucker⁷, Machlup⁸, Mansel⁹, Porat i Rubin¹⁰, Raban, Gordon i Geifman¹¹, Toffler¹² oraz Webster¹³. W rozważaniach nad społeczeństwem informacyjnym nie sposób pominąć konstatacji Castells'a¹⁴. Również w Polsce od kilku lat środowiska akademickie zajmują się problematyką SI¹⁵. W prezentowanych przez badaczy

⁵ L.Z. Karvalics, *Information Society – what is it exactly?*, Network for Teaching Information Society, Budapest 2007.

⁶ D. Bell, *The Coming of Post-Industrial Society: A Venture in Social Forecasting*, Basic Books, New York 1973.

⁷ P.F. Drucker, *Post-Capitalist Society*, Harper Business, New York 1993.

⁸ F.B. Machlup, *The Production and Distribution of Knowledge in the US Economy*, Princeton, Princeton University, New York 1962.

⁹ R. Mansel, *The information society. Introduction [w:] The information society. Critical concepts in sociology*, red. R. Mansel, Routledge, London 2009.

¹⁰ M.U. Porat, M.R. Rubin, *The Information Economy, Nine Volumes*, Department of Commerce Government Printing Office, Washington DC 1977.

¹¹ D.R. Raban, A. Gordon, D. Geifman, *The Information Society. The development of a scientific specialty*, „Information, Communication & Society”, 14(3), s. 375–399, 2011.

¹² A. Toffler, *The Third Wave*, Bantam Books, New York 1980.

¹³ F. Webster, *Theories of the Information Society*, Routledge, New York 2002.

¹⁴ M. Castells, *The Information Age: Economy, Society and Culture. The Rise of Network Society*, vol. 1, vol. 2, vol. 3, Blackwell Publishers, Oxford 1996, 1997, 1998.

¹⁵ H. Babis, R. Czapiewski (red.), *Drogi dochodzenia do społeczeństwa informacyjnego. Stan obecny, perspektywy rozwoju i ograniczenia*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 651, Ekonomiczne Problemy Usług nr 68, t. II, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2011; G. Bliźniuk, J.S. Nowak, *Spółeczeństwo informacyjne. Doświadczenie i przyszłość*, Polskie Towarzystwo Informatyczne, Katowice 2006; M. Goliński, *Spółeczeństwo informacyjne. Geneza koncepcji i problematyka pomiaru*, Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej, Warszawa 2011; C.F. Hales (red.), *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy. Spółeczeństwo informacyjne – regionalne aspekty rozwoju*, Zeszyt Naukowy nr 23, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2011; C.M. Olszak, E. Ziemia (red.), *Kierunki rozwoju społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy w świetle śląskich uwarunkowań regionalnych*, Akademia Ekonomiczna, Katowice 2010; J. Papińska-Kaceperek (red.), *Spółeczeństwo informacyjne*, PWN, Warszawa 2008; P. Sienkiewicz, J.S. Nowak, *Spółeczeństwo informacyjne. Krok naprzód, dwa kroki wstecz*, Polskie Towarzystwo Informatyczne, Katowice 2009; A. Szewczyk (red.), *Spółeczeństwo informacyjne*.

interpretacjach SI zwraca się uwagę na wiele jego aspektów: technologicznych, ekonomicznych, zawodowych, przestrzennych, prawnych i kulturowych¹⁶.

Zajmując stanowisko w dyskursie na temat SI uważamy, iż jego ontologia jest następująca. W społeczeństwie informacyjnym podstawowym zasobem (obok zasobów materialnych) jest informacja, dzięki której jednostki, organizacje, firmy i całe społeczeństwa budują swoją pozycję w konkurencyjnym i turbulentnym otoczeniu. Obok informacji fundament SI stanowią technologie informacyjno-komunikacyjne, które umożliwiają pozyskiwanie, przekształcanie i tworzenie, przechowywanie i udostępnianie dobrej jakościowo informacji, w każdej możliwej formie oraz bez ograniczeń, jeżeli chodzi o odległość, czas i objętość. Użytkownikami oraz twórcami informacji i ICTs są aktorzy (beneficjenci, interesariusze) SI, do których zaliczamy: ludzi, firmy i administrację publiczną.

W społeczeństwie informacyjnym, działania człowieka sprowadzają się do tworzenia, asymilacji i akomodacji informacji oraz wykorzystywania jej do realizacji celów zawodowych i osobistych. Dominującą rolę odgrywają pracownicy wiedzy, a konsumenci coraz częściej stają się prosumentami¹⁷. Proletariat jest zastępowany przez digitariat niemający wpływu na tworzenie informacji, ale potrafiący korzystać z ICTs i rządzony przez multimedialną arystokrację, zwaną kognitariatem¹⁸. To wymaga od człowieka permanentnego doskonalenia kompetencji i ciągłego uczenia się, co jednocześnie determinuje rozwój nowoczesnego i wykorzystującego ICTs systemu kształcenia.

W społeczeństwie informacyjnym innowacyjność, kreatywność i elastyczność są kluczowymi czynnikami wydajności i efektywności biznesu, warunkiem rozwoju firm i budowania ich konkurencyjnej pozycji na rynku. To z kolei wymaga eksploracji i eksploatacji informacji¹⁹.

Procesy te realizowane są przez pracowników wiedzy a także coraz częściej przez prosumentów, którzy wykorzystują coraz bardziej wyrafinowane ICT.

Problemy rozwoju, Difin, Warszawa 2007; R. Żelazny, *Nowe perspektywy rozwoju innowacji technologicznych w Polsce w aspekcie koncepcji społeczeństwa informacyjnego* [w:] *Instytucjonalne dostosowania Polski do udziału w V Programie Ramowym Badań, Rozwoju Technologicznego i Prezentacji Unii Europejskiej*, cz. II, red. E. Okoń-Horodyńska, AE Katowice 2001.

¹⁶ F. Webster, *Theories of the Information Society*, Routledge, New York 2002.

¹⁷ E. Ziemia, *Prolegomena do zastosowania technologii i systemów informatycznych na potrzeby prosumpcji* [w:] *Informatyka ekonomiczna nr 22*, red. J. Korczak, H. Dudycz, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 212, Wrocław 2011, s. 368–378; D. Tapscott, A.D. Williams, *Wikinomia. O globalnej współpracy, która zmienia wszystko*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008.

¹⁸ U. Eco, *Nowe środki masowego przekazu a przyszłość książki*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1996.

¹⁹ D. Lavie, U. Stettner, M.L. Tushman, *Exploration and Exploitation Within and Across Organizations*, „The Academy of Management Annals”, 2010, 4(1), s. 109–155; D. Lavie, L. Rosenkopf, *Balancing Exploration and Exploitation in Alliance Formation*, „Academy of Management Journal”, 2006, 49(4), s. 797–818.

Fundamentem SI jest zatem powszechne wykorzystanie możliwości ICTs przez przedsiębiorstwa, ale także rozwój branż gospodarki związanych z ICTs, w tym e-branże, e-biznes, e-usługi.

Rozwój SI nie jest możliwy bez sprawnie funkcjonującej administracji publicznej, a w szczególności e-administracji²⁰. Stworzenie e-administracji wymaga zwiększenia roli ICTs w zarządzaniu publicznym oraz wykorzystania ich do przebudowy procesów wewnętrznych administracji publicznej i udostępnienia elektronicznych usług publicznych (e-usług publicznych)²¹.

Reasumując, przy całej różnorodności teorii i rozważań nad SI, a także uwzględniając intencję różnych definicji i interpretacji społeczeństwa informacyjnego oraz kontekst merytoryczny artykułu, właściwa jest następująca konotacja społeczeństwa informacyjnego: społeczeństwo informacyjne jest to takie społeczeństwo, w którym ludzie, firmy i administracja publiczna posiadają oraz wykorzystują infrastrukturę ICT w procesach eksploracji i eksploatacji informacji dla realizacji zbiorowych i indywidualnych celów w sposób skuteczny i efektywny. Kluczowymi ogniwami społeczeństwa informacyjnego są jego aktorzy (ludzie, firmy, administracja publiczna), infrastruktura ICT (sieci, Internet, serwery, komputery i różnego rodzaju terminale stacjonarne i mobilne) oraz informacja (usługi i treści cyfrowe).

Aktorzy tworzą i wykorzystują informację, dane, oprogramowanie, narzędzia i procesy, których pragmatyczną egzemplifikacją są usługi i treści cyfrowe kreujące e-biznes, e-administrację, e-demokrację, e-learning, e-zdrowie, e-rolnictwo oraz e-naukę itd. Fundamentem do tworzenia i udostępniania usług i treści cyfrowych jest natomiast infrastruktura ICT.

Biorąc pod uwagę powyższe konstatacje przyjąć należy, iż w trajektorii rozwoju społeczeństwa informacyjnego kluczową rolę odgrywają: rozwój infrastruktury ICT, rozwój usług i treści cyfrowych, a także doskonalenie kompetencji człowieka, firm i administracji publicznej w tworzeniu i wykorzystywaniu infrastruktury ICT oraz usług cyfrowych i treści cyfrowych.

²⁰ G.P. Sahu, Y.K. Dwivedi, V. Weerakkody, *E-government Development and Diffusion: Inhibitors and Facilitators of Digital Democracy*, IGI Global, Hershey 2009; E. Ziemba, T. Papaj, *E-government Application at the Regional Level in Poland – the Case of SEKAP* [w:] *Proceedings of the Federated Conference on Computer Science and Information Systems*, September 9–12, 2012 Wrocław, s. 1075–1082.

²¹ D. Aldrich, J.C. Berlot, C.R. McClure, *E-government: initiatives, development and issues*, "Government Information Quarterly" 2002, 19(4), s. 349–355; A.V. Anttiroiko, *Electronic Government: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications*, Hershey, New York 2008; E. Ziemba, C.M. Olszak, *Building a regional structure of an information society on the basis of e-administration*, "Issues in Informing Science and Information Technology", 7, s. 129–150, 2012, <http://iisit.org/Vol9/IISITv9p277-295Ziemba091.pdf>, odczyt: 10.08.2012; E. Ziemba, T. Papaj, *E-government Application...*; G.P. Sahu, Y.K. Dwivedi, V. Weerakkody, *E-government...*; K. Lisiecka, T. Papaj (red.), *Kierunki doskonalenia usług świadczonych przez administrację publiczną*, Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego i Akademia Ekonomiczna, Katowice 2009.

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU
SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO W POLSCE
I W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

Dyskurs i działania na rzecz budowy SI rozpoczęto w Polsce w 1994 roku²², ale zintensyfikowano je dopiero 10 lat później. Wpływ na to miało wstąpienie Polski do Unii Europejskiej i przyznane wsparcia finansowego na rozwój społeczeństwa informacyjnego. Głównymi instrumentami finansowania stały się Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności, a w ich ramach takie programy jak: Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki i Programy Regionalne. W podejmowanych inicjatywach i działaniach, zarówno na szczeblu krajowym, jak i regionalnym, znajduje odzwierciedlenie przedstawiona powyżej triada: aktorzy społeczeństwa informacyjnego – infrastruktura ICT – usługi i treści cyfrowe. Główny nacisk kładzie się na rozwój infrastruktury ICT, rozwój usług i treści cyfrowych oraz doskonalenie kompetencji w tworzeniu i wykorzystywaniu infrastruktury ICT, usług cyfrowych i treści cyfrowych.

Podstawowym, dziś obowiązującym dokumentem w zakresie rozwoju SI jest opublikowana w 2008 roku przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji „Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013”²³. Strategia uwzględnia priorytety europejskiej polityki w dziedzinie społeczeństwa informacyjnego wynikające z założeń Strategii Lizbońskiej oraz inicjatyw „eEurope. An Information Society for All”²⁴ i „i2010. A European Information Society for Growth and Employment”²⁵.

Wyznaczono w niej trzy strategiczne kierunki działań na rzecz: przyspieszenia rozwoju kapitału intelektualnego i społecznego Polaków dzięki wykorzystaniu ICT (obszar Człowiek), wzrostu efektywności, innowacyjności i konkurencyjności firm oraz ułatwieniu komunikacji i współpracy między firmami dzięki wykorzystaniu ICT (obszar Gospodarka) oraz wzrostu dostępności i efektywności usług administracji publicznej poprzez wykorzystanie ICT do przebudowy procesów wewnętrznych administracji i sposobu świadczenia usług (obszar Państwo)²⁶.

Rozwój SI i realizacja celów wyznaczonych w „Strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013”, wymaga aktywnego zaangażowania

²² *Raport: Strategia rozwoju informatyki w Polsce*, I Kongres Informatyki Polskiej, Poznań 1994, http://www.kongres.org.pl/on-line/1-szy_Kongres/index.html (dostęp 12.04.2008).

²³ *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce...*

²⁴ *eEurope. An Information Society for All*, 2000, http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/l24221_en.htm (dostęp 12.11.2011).

²⁵ *i2010. A European Information Society for Growth and Employment*, 2005, http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/c11328_en.htm, odczyt: 12.08.2011.

²⁶ *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce...*

Śląskie mocne informacją					
Wizja	Region aktywnie uczestniczący w rozwoju globalnego SI; powszechny, multikanalowy dostęp do ICT; Ludność świadoma możliwości ICT, zdolna do wykorzystania potencjału kreowanego w ramach SI; region powszechnych e-usług dla ludności; znaczący udział sektora ICT w dochodzie regionu; zrównoważony rozwój na bazie gospodarki wiedzy i SI				
Misja					
Pola strategiczne					
Cele strategiczne	Kapitał ludzki	Infrastruktura	Usługi i treści	Gospodarka	Zarządzanie
	Podniesienie poziomu świadomości i kompetencji w zakresie możliwości wykorzystania potencjału technologicznych i komunikacyjnych	Poprawa technicznej i ekonomicznej dostępności infrastruktury informacyjnej i komunikacyjnej	Zwiększenie ilości i użyteczności usług i treści cyfrowych	Wzrost udziału technologii informacyjnych i komunikacyjnych w procesie rozwoju gospodarczego	Poprawa koordynacji i zarządzania e-rozwojem
Kierunki działań	Rozpropagowanie idei SI wśród mieszkańców województwa Tworzenie i rozwijanie narzędzi oraz wspieranie inicjatyw umożliwiających rozwój kompetencji niezbędnych do wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych	Koordinacja działań związanych z rozbudową sieci teleinformatycznych w województwie Rozbudowa i modernizacja infrastruktury teleinformatycznej z zapewnieniem jej bezpieczeństwa oraz mechanizmów kontroli jakości Wspieranie działań ukierunkowanych na zwiększenie intensywności konkurencji w obszarze ICT w województwie śląskim	Rozbudowa interoperacyjnych platform e-usług publicznych Tworzenie, integracja i promocja elektronicznej informacji i wiedzy o województwie	Kreowanie warunków sprzyjających powstawaniu i rozwojowi firm z sektora ICT Wspieranie innowatorskich rozwiązań z wykorzystaniem ICT w relacjach biznesowych	Wspieranie instytucjonalne podmiotów odpowiedzialnych za rozwój SI w województwie śląskim Wspieranie zmian organizacyjnych-prawnych kształujących rozwój SI

Źródło: *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego województwa śląskiego do roku 2015*, Uchwała nr III/37/2/2009 Sejmiku Województwa Śląskiego, Katowice 2009, s. 116.

żowania się poszczególnych regionów kraju²⁷. Stąd, w kwietniu 2009 roku Sejmik Województwa Śląskiego, po ponadrocznych pracach, podjął uchwałę w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego województwa śląskiego do roku 2015”²⁸. Zadaniem tego dokumentu ma być kreowanie oraz integracja inicjatyw i przedsięwzięć na rzecz rozwoju SI. Adekwatnie do wytycznych zawartych w strategii dla Polski, w dokumencie zakłada się koherencję trzech wymiarów: obywatelskiego (gotowość obywateli do wykorzystania ICT oraz usług i treści cyfrowych), administracji publicznej (transformacja zarządzania województwem i podniesienie jego efektywności poprzez wykorzystanie ICT oraz usług i treści cyfrowych) oraz przedsiębiorców (podniesienie konkurencyjności poprzez tworzenie i wykorzystanie ICT oraz usług i treści cyfrowych)²⁹.

Bazując na tym założeniu zidentyfikowano pięć celów strategicznych oraz kierunki działań jakie należy podejmować, aby cele te osiągnąć (tabela 1). Ważną rolę w kreowaniu warunków do rozwoju SI odgrywają władze regionalne. Ponadto powodzenie wielu inicjatyw jest uzależnione od ich autentycznego zaangażowania w tworzenie regionalnych, międzysektorowych partnerstw na rzecz rozwoju SI oraz sprawnego zarządzania całym spectrum przedsięwzięć i projektów.

Realizacja działań związanych z celem dotyczącym poprawy koordynacji i zarządzania e-rozwojem SI leży w gestii Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego.

Budowa społeczeństwa informacyjnego wiąże się nierozdzielnie z edukacją, inwestowaniem w ludzi i ich kompetencje oraz przygotowaniem obywateli do udziału w społeczeństwie informacyjnym. Stąd jeden z celów dotyczy podniesienia poziomu świadomości i kompetencji w zakresie możliwości wykorzystania potencjału ICT. Wśród zrealizowanych w tym zakresie projektów należy chociażby wymienić uruchomienie studiów podyplomowych na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, takich jak: „Elektroniczna administracja publiczna – rządowa i samorządowa – w teorii i praktyce” czy „Technologie informatyczne w zarządzaniu placówkami ochrony zdrowia w kraju i na świecie”.

W dalszej części artykułu przedstawione zostaną wybrane modelowe projekty i przedsięwzięcia realizowane w województwie śląskim, dotyczące trzech pozostałych celów strategicznych, a mianowicie poprawy technicznej i ekonomicznej dostępności infrastruktury informacyjno-komunikacyjnej (infrastruktury ICT, infostruktury, infrastruktury społeczeństwa informacyjnego) oraz zwiększenia ilości i użyteczności usług i treści cyfrowych – zarówno usług i treści publicznych, jak i biznesowych.

²⁷ R. Żelazny, *Społeczeństwo informacyjne i gospodarka oparta na wiedzy w polityce rozwoju województwa śląskiego* [w:] *Kierunki rozwoju...*, s. 57–66.

²⁸ *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego województwa...*

²⁹ *Ibidem.*

WYNIKI BADAŃ EMPIRYCZNYCH
– PRAGMATYZM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO
W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

PROJEKTY
DOTYCZĄCE INFRASTRUKTURY ICT

Odpowiedni poziom rozwoju infrastruktury ICT warunkuje powstanie społeczeństwa bogatego w informację i jest jego swoistym krwioobiegami. Mając świadomość pojemności pojęcia „infrastruktura ICT”, w niniejszym artykule skupiono się na projektach ukierunkowanych na rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu w województwie śląskim. Sam termin *dostęp szerokopasmowy* jest niejednoznaczny.

W badaniach statystyki publicznej (GUS) połączenia szerokopasmowe definiuje się na podstawie rodzaju łączy, tj.: technologie z rodziny DSL (ADSL, SDSL itp. oraz inne, np. łączy w sieciach telewizji kablowych, łączy satelitarne, stałe połączenia bezprzewodowe (sieć radiowa)³⁰. Komisja Europejska, a więc i Eurostat definiują połączenie szerokopasmowe wskazując przepływność równą bądź wyższą niż 144 Kb/s z wykorzystaniem różnych rodzajów technologii³¹, a w dokumentach OECD wskazuje się odpowiednio na przepływność 256 Kb/s³².

Zdefiniowany w Europejskiej Agencji Cyfrowej cel dotyczący konieczności zapewnienia do roku 2013 podstawowego dostępu szerokopasmowego dla obywateli został w Polsce określony jako dostęp o przepustowości co najmniej 2Mb/s³³. Zasadne wydaje się zatem definiowanie dostępu szerokopasmowego nie tyle poprzez standardy techniczne, a poprzez potencjalne do uzyskania funkcjonalności, czyli możliwość bezproblemowego skorzystania z dostępnych powszechnie usług i treści cyfrowych on-line.

W województwie śląskim projekty dotyczące infrastruktury ICT w znakomitej większości współfinansowane są z środków europejskich w ramach następujących programów:

---

³⁰ http://www.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-5981.htm (dostęp 10.08.2012).

³¹ http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=DSP_GLOSSARY_NOM_DTL_VIEW&StrNom=CODED2&StrLanguageCode=EN&IntKey=16996516&RdoSearch=BEGIN&TxtSearch=broad&CboTheme=&IsTer=&IntCurrentPage=1&ter_valid=0 (dostęp 23.09.2012).

³² <http://www.oecd.org/internet/broadbandandtelecom/oecdbroadbandssubscribercriteria2010.htm> (dostęp 23.09.2012).

³³ <http://www.polskaszerokopasmowa.pl/artykuly/agenda-cyfrowa-w-praktyce.html> (dostęp 23.09.2012); *A Digital Agenda for Europe*, COM(2010) 245, Brussels, 19.05.2010.

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (RPO WSL 2007-2013); Priorytet II. Społeczeństwo informacyjne; Działanie 2.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego;
- Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (PO IG); oś priorytetowa 8 Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki; Działanie 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – e-inclusion oraz 8.4. Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie tzw. ostatniej mili.

W ramach RPO WSL 2007-2013 funkcjonują trzy tryby wyboru projektów – tryb konkursowy, Programy Rozwoju Subregionów (tzw. PRS-y) oraz projekty kluczowe. Projekty dotyczące priorytetu II i działania 2.1 są oceniane i wybierane według ścieżki konkursowej i PRS, natomiast nie jest realizowany żaden projekt kluczowy. Konkursowa ścieżka wyboru projektów może składać się z trzech lub czterech etapów (preselekcja, ocena formalna, ocena merytoryczna, wybór), przy czym preselekcja nie jest etapem obligatoryjnym dla wszystkich działań i konkursów.

Tryb PRS polega na wyborze, w drodze porozumienia władz samorządów lokalnych danego subregionu (w województwie śląskim funkcjonują cztery subregiony – północny, południowy, centralny i zachodni), projektów, realizacja których jest szczególnie istotna dla jego rozwoju.

W praktyce wdrażanie projektów w ramach RPO WSL priorytetu II i działania 2.1 nie przebiega sprawnie – z kwoty 92,54 mln EUR alokacji na to działanie zatwierdzono wnioski do dofinansowania na kwotę 71,72 mln EUR (77,50%), ale umowy na dofinansowanie podpisano na kwotę 33,14 mln EUR (35,81% alokacji), a zrealizowano płatności tylko na 1,11 mln EUR. Stanowi to zaledwie 1,20% alokacji³⁴.

Według najbardziej aktualnych danych (wrzesień 2012) podpisano 44 umowy na łączną kwotę 213 613 733,33 zł.³⁵ Taki stan rzeczy został zdeterminowany między innymi następującymi czynnikami³⁶:

- stosunkowo późną (z punktu widzenia wdrażania działania) publikacją istotnych dokumentów o charakterze prawnym regulujących zasady udzielania pomocy publicznej i ułatwiających inwestowanie w tym obszarze (wrzesień–grudzień 2009 oraz maj 2010)³⁷,

³⁴ *Sprawozdanie roczne z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013 w roku 2011*, Załącznik do Uchwały nr/1770/163 /IV/2012 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 26 czerwca 2012, s. 91.

³⁵ <http://www.rpo.slaskie.pl/umowy.php> (dostęp 9.09.2012).

³⁶ *Ibidem*, s. 98–99.

³⁷ Wytoczne wspólnotowe w sprawie stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do szybkiego wdrażania sieci szerokopasmowych, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 2009/C 235/04; Rozporządzenie MRR z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach RPO, Dz.U. nr 214, poz.

- wątpliwościami interpretacyjnymi związanymi ze stosowaniem nowych przepisów,
- brakiem inwentaryzacji stanu infrastruktury szerokopasmowej oraz rozbieżnościami w danych inwentaryzacyjnych na różnych poziomach analizy,
- brakiem środków na wkład własny,
- brakiem doświadczenia beneficjentów z sektora publicznego w realizacji tego typu działań.

Znaczna część realizowanych projektów dotyczy tworzenia sieci publicznych punktów dostępu do Internetu (tzw. PIAP-ów) oraz sieci szerokopasmowych budowanych wyłącznie na potrzeby własne jednostek samorządu terytorialnego. Szczególnie ten drugi rodzaj przedsięwzięć jest w znacznej części rezultatem oddziaływania wskazanych powyżej czynników generujących różne rodzaje ryzyk. Duży stopień niepewności i ryzyka skutkowały także rezygnacjami części beneficjentów z realizacji projektów infrastrukturalnych w ramach PRS.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na przedsięwzięcie o rdzeniowym znaczeniu dla rozwoju infrastruktury szerokopasmowej w całym województwie śląskim, jakim jest projekt *Śląskiej Regionalnej Sieci Szkieletowej* (SRSS). Celem projektu jest zapewnienie warunków dla optymalnego rozwoju usług telekomunikacyjnych dzięki łączności szerokopasmowej. Chodzi o stworzenie na terenie województwa śląskiego szerokopasmowej infrastruktury światłowodowej, która będzie docelowo umożliwiała świadczenie usług NGN/NGA (tzw. nowej generacji) z minimalną przepływnością na poziomie 40 Mb/s.³⁸ Do realizacji tego celu z zachowaniem neutralności technologicznej, otwartości oraz dostępności wybrano rozwiązanie oparte o budowę pasywnej szkieletowej sieci światłowodowej³⁹. Podejmowane w fazie koncepcyjnej i wdrożeniowej tego projektu działania mogą posłużyć jako przykład dobrej współpracy międzysektorowej, tj.: województwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Pierwszym krokiem w omawianym przedsięwzięciu było wykonanie na zlecenie ŚCSI inwentaryzacji stanu infrastruktury szerokopasmowej w województwie śląskim (2009, 2010 – aktualizacja). Zidentyfikowano wstępnie obszary, gdzie zauważalny jest trwały deficyt infrastruktury sieciowej lub takie, gdzie dotychczasowy brak konkurencji nie zaowocował pojawieniem się przystępnych ofert usług dostępowych. Kolejnym ważnym etapem było opracowanie *Studium*

1661; Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, Dz.U. nr 106, poz. 675.

³⁸ *Raport Monitoringowy Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2015 za okres roczny XI.2010 –XII 2011*, Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego, Katowice, styczeń 2012, s. 7.

³⁹ *Szczegółowa koncepcja realizacji „Śląskiej Regionalnej Sieci Szkieletowej”*, Nizielski & Borys Consulting Sp. z o.o., Katowice 2010, s. 6.

Rozwoju Sieci Szerokopasmowych w Województwie Śląskim (SRSS) określającym standardy rozwoju sieci, priorytety oraz kierunki interwencji wraz z koncepcją budowy sieci⁴⁰. W ramach kontynuacji działań w tych obszarach przeprowadzono konsultacje dokumentu SRSS z operatorami telekomunikacyjnymi oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Konsultowane środowiska pozytywnie odniosły się do przedstawionych propozycji, w tym do budowy przez województwo SRSS. Kolejnym krokiem było przeprowadzenie aktualizacji inwentaryzacji infrastruktury szerokopasmowej oraz opracowanie szczegółowej koncepcji realizacji sieci. Na bazie inwentaryzacji wskazano obszary interwencji jako tzw. białe (w zakresie sieci tradycyjnej – min. 2Mb/s) oraz „białe” i „szare” (w zakresie sieci NGN/NGA – min. 40Mb/s). Przygotowany materiał będący podstawą do wyrażenia przez Sejmik zgody na realizację SRSS (październik 2010 rok) ponownie poddano konsultacjom z udziałem operatorów telekomunikacyjnych i jednostek samorządu terytorialnego.

Wynikiem konsultacji było zatwierdzenie projektu SRSS do realizacji. Po opracowaniu wniosku aplikacyjnego, programu funkcjonalno-użytkowego oraz studium wykonalności rozpoczęto procedurę prenotyfikacyjną w celu uzyskania pozytywnej opinii Komisji Europejskiej dotyczącej udzielenia pomocy finansowej pochodzącej z środków publicznych na realizację przedsięwzięcia. Celowość realizacji projektu SRSS została potwierdzona pozytywną opinią Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej⁴¹. W grudniu 2011 roku projekt, w wyniku przeprowadzonej procedury konkursowej, został wybrany do dofinansowania w ramach działania 2.1 RPO WSL kwotą 47 514 076,63 zł (przy koszcie całkowitym projektu 68 822 652,77 zł). Obecnie trwa proces notyfikacji projektu w Komisji Europejskiej.

W ramach drugiego ze wskazanych źródeł finansowania projektów infrastrukturalnych, czyli PO IG realizowane są przedsięwzięcia związane z budową sieci dostępowych („ostatniej mili”) – działanie 8.4 oraz sieci szerokopasmowych w ramach walki z wykluczeniem cyfrowym – działanie 8.3. Projekty w ramach działania 8.4 realizowane są głównie przez małe firmy telekomunikacyjne (mikroprzedsiębiorstwa), natomiast w ramach działania 8.3 – przez samorządy. Według stanu na dzień 30.06.2012 r. beneficjenci z województwa śląskiego uzyskali 36 602 566 zł dofinansowania na 44 projekty (działanie 8.4) oraz 27 440 236 zł na 21 projektów (działanie 8.3)⁴².

W naszej opinii istotną barierą dla szybkiego rozwoju infrastruktury w województwie śląskim jest brak koordynacji realizacyjnej pomiędzy działaniami związanymi z budową regionalnych sieci szerokopasmowych a projektami

⁴⁰ *Studium Rozwoju Sieci Szerokopasmowych w Województwie Śląskim (SRSS)*, Nizielski & Borys Consulting Sp. z o.o., Katowice 2009. Dokument przyjęty 20 sierpnia 2009r. przez Zarząd Województwa Śląskiego Uchwałą nr 2158/III/2009.

⁴¹ *Raport Monitoringowy...*, s. 7.

⁴² http://www.poig.gov.pl/Strony/lista_beneficjentow_POIG.aspx (dostęp 3.09.2012).

w ramach działania 8.4. PO IG, co rodzi szereg sytuacji problemowych. Tematyka ta wykracza jednak poza zakres niniejszego artykułu.

PROJEKTY DOTYCZĄCE USŁUG I TREŚCI CYFROWYCH

Dostęp do odpowiedniej jakości infrastruktury ICT jest warunkiem koniecznym rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie. Tym niemniej do racjonalnego wykorzystania potencjału tej infrastruktury niezbędny jest elastyczny zestaw usług i treści cyfrowych na miarę potrzeb społeczeństwa sieciowego⁴³. Powyższe usługi i treści mogą mieć charakter publiczny (e-administracja i e-usługi publiczne) bądź komercyjny (e-biznes i e-usługi).

Rozwój e-usług publicznych finansowany jest w ramach RPO WSL 2007–2013, Priorytet II. Społeczeństwo informacyjne, Działanie 2.2. Rozwój elektronicznych usług publicznych. Realizacja tego działania – biorąc pod uwagę kryterium stopnia wykorzystania środków europejskich – przebiega sprawnie. Z kwoty 57,46 mln EUR alokacji zatwierdzono wnioski do dofinansowania na kwotę 48,46 mln EUR (84,34%), podpisano umowy na dofinansowanie na kwotę 43,52 mln EUR (75,74% alokacji), a zrealizowano płatności na 10,88 mln EUR, co stanowi 18,93% alokacji⁴⁴. Według stanu na wrzesień 2012 r. podpisano 99 umów na łączną kwotę 235 020 690,89 zł⁴⁵.

Wśród istotnych projektów dla rozwoju SI w województwie śląskim, realizowanych w obszarze e-usług publicznych, należy wymienić:

- rozbudowę i upowszechnienie Systemu Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej w Województwie Śląskim (SEKAP2),
- śląską Kartę Usług Publicznych (ŚKUP).

Waga powyższych projektów nie wiąże się tylko z ich finansowym wymiarem. Warto jednak dodać, że koszt całkowity projektu ŚKUP jest największy w całym działaniu 2.2 i wynosi 149 250 633,95 zł (kwota dofinansowania to 97 858 851,70 zł), a drugie przedsięwzięcie plasuje się pod tym względem w ścisłej czołówce (SEKAP2 – koszt całkowity 9 089 000,00 zł)⁴⁶. Projekty te są w naszej opinii kluczowe dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie śląskim z kilku powodów, które zaprezentowano poniżej.

Historia najważniejszego, strategicznego dla regionu projektu – *Systemu Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej* SEKAP (www.sekap.pl) sięga roku 2002. W tym roku województwo śląskie zakwalifikowało się do uczestnictwa w międzynarodowym naukowo-badawczym przedsięwzięciu PRELUDE (*Promoting European Local and Regional Sustainability in the Digi-*

⁴³ *Raport Monitoringowy...*, s.10.

⁴⁴ *Sprawozdanie roczne...*, s. 91.

⁴⁵ <http://www.rpo.slaskie.pl/umowy.php> (dostęp 9.09.2012).

⁴⁶ *Ibidem*.

tal Economy)⁴⁷. Jednym z celów PRELUDE było zainicjowanie współpracy wielu środowisk (samorządów, uczelni, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, jednostek badawczo-rozwojowych) na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie.

Podczas konferencji zorganizowanej w ramach PRELUDE w marcu 2004 roku (*eGovernment w regionach*) zaprezentowano po raz pierwszy koncepcję projektu SEKAP. Celem głównym SEKAP (realizowanego w latach 2005-2008) było stworzenie warunków organizacyjnych i technicznych dla świadczenia usług publicznych drogą elektroniczną oraz wzrost efektywności pracy administracji w realizacji tych usług⁴⁸. SEKAP był realizowany w partnerstwie z udziałem 54 podmiotów – jednostek samorządu terytorialnego (jst) włącznie z liderem – Urzędem Marszałkowskim (10 powiatów grodzkich, 7 powiatów ziemskich i 36 gmin). Zakres projektu o wartości ponad 27 mln zł finansowanego w 75% z EFRR w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego obejmował stworzenie środowiska teleinformatycznego dla świadczenia usług publicznych w formie elektronicznej, działania analityczne związane z przygotowaniem organizacyjnym do wdrożenia powyższego środowiska, a następnie zarządzania działaniami związanymi ze świadczeniem usług publicznych⁴⁹. Z rezultatów projektu mogą korzystać obywatele, przedsiębiorcy i urzędnicy (A2C, B2C, A2A), a usługi świadczone są na czterech poziomach dojrzałości: I – informacyjnym, II – interakcyjnym (interakcja jedno- i dwukierunkowa), III – transakcyjnym⁵⁰.

Dla zwiększenia potencjału oddziaływania SEKAP na rozwój SI w województwie podjęto działania, których rezultatem była realizacja wspomnianego już projektu SEKAP2. Celem projektu realizowanego w okresie 2009–2012 jest wzrost liczby oraz jakości e-usług publicznych⁵¹. Wśród istotnych działań podjętych w ramach SEKAP2 można wymienić między innymi:

- rozbudowę katalogu usług publicznych udostępnianych na Platformie e-Usług Publicznych (Pup) oraz platformie formularzy elektronicznych (PFE),
- instalację i konfigurację przeznaczonych dla Partnerów SEKAP nowych funkcji systemu obsługi dokumentów (SOD),
- integrację z Elektroniczną Platformą Usług Administracji Publicznej ePUAP.

⁴⁷ http://cordis.europa.eu/search/index.cfm?fuseaction=proj.document&PJ_RCN=5518704 (dostęp 24.09.2012).

⁴⁸ <http://www.e-slask.pl/pl/artykul/sekap/1274691490/0/70> (dostęp 10.09.2012).

⁴⁹ <https://www.sekap.pl/content.seam?id=1&cid=6688> (dostęp 11.09.2012).

⁵⁰ E. Ziemia, T. Papaj, *E-government Application at the Regional Level in Poland – the Case of SEKAP* [w:] *Proceedings of the Federated Conference on Computer Science and Information Systems*, September 9–12, 2012 Wrocław, s. 1075–1082; E. Ziemia, *Miejsce e-administracji w kreowaniu społeczeństwa informacyjnego – teoria i praktyka* [w:] *Roczniki Kolegium Analiz Ekonomicznych*, z. 24/12, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012, s. 331–350.

⁵¹ http://www.e-slask.pl/pl/artykul/projekty_zrealizowane/1275635356/0/256 (dostęp 11.09.2012).

Obecnie na platformie SEKAP elektroniczne usługi publiczne świadczy 120 jst. Ogółem dostępnych jest 556 elektronicznych usług publicznych na różnych poziomach dojrzałości⁵². Dane dotyczące liczby elektronicznych usług publicznych oferowanych przez wszystkie jst według poziomu ich dojrzałości zaprezentowano w tabeli 2.

Pełne wykorzystanie funkcjonalności systemu wymaga posiadania niekwalifikowanego podpisu elektronicznego (CC SEKAP), który można uzyskać w urzędach rejestracji. Dotychczas wydano prawie 8 tys. takich podpisów. W okresie od 1.01.2012 r. do 12.09.2012 r. platformę www.sekap.pl odwiedziło prawie 240 tys. użytkowników, w tym ponad 160 tys. użytkowników logowało się dwukrotnie lub więcej w ciągu pół godziny (tzw. unikalni użytkownicy).

Liczba wniosków odebranych i wysłanych przez poszczególne urzędy wyniosła w połowie września 2012 roku 2243, co potwierdza obserwowany w wielu badaniach niski poziom zainteresowania mieszkańców e-usługami publicznymi. Tym niemniej województwo śląskie jest liderem we wdrażaniu rozwiązań z zakresu e-administracji. Urzędy z województwa śląskiego najczęściej korzystają z elektronicznego systemu zarządzania dokumentacją – 71% badanych, przy średniej krajowej wynoszącej w 2011 roku około 40%⁵³. Największy odsetek wśród wszystkich województw, tj. 79% badanych urzędów z województwa śląskiego informuje klientów o możliwości korzystania z usług publicznych przez Internet oraz zachęca do korzystania z tej formy załatwiania spraw urzędowych. W urzędach gminnych województwa śląskiego w największym w Polsce zakresie obsługiwano w pełni elektronicznie wnioski o wydanie zaświadczenia potwierdzającego wpis do ewidencji działalności gospodarczej bez konieczności dodatkowego składania dokumentów papierowych (21% ankietowanych)⁵⁴.

Tabela 2. Liczba elektronicznych usług publicznych udostępnionych na platformie SEKAP według poziomu ich dojrzałości

Poziom dojrzałości	uszczegółowienie	liczba e-usług publicznych
I.	usługa posiada kartę informacyjną	12.522
II., I.	usługa zawiera formularz elektroniczny (interakcja jednostronna)	9.960
II., I.	usługa umożliwia dwustronną komunikację	9.429
III., II., I	usługa umożliwia pełną dwustronną transakcję (otrzymanie decyzji elektronicznie)	5.865

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego z dnia 13.09.2012.

⁵² Dane na dzień 14.09.2012.

⁵³ *Badanie wpływu informatyzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce w 2011 roku*, ARC Rynek i Opinia na zlecenie MSWiA, Warszawa sierpień 2011 r., s. 66.

⁵⁴ *Badanie...*, s. 127.

Ankietowani urzędnicy z województwa śląskiego wskazują na korzyści z wdrożenia e-administracji, w tym na wzrost sprawności załatwiania spraw, zaangażowania pracowników oraz wzrost efektywności wykorzystania zasobów (ludzkich, finansowych, rzeczowych). Wydaje się, że zaangażowanie odpowiednich zasobów w rozwój e-administracji przynosi dobre efekty⁵⁵.

System SEKAP jest zintegrowany z ePUAP, a rozwiązania zastosowane na szczeblu regionalnym są często zestawiane z propozycjami centralnymi. Interesująca w tym kontekście jest analiza porównawcza katalogu usług (w zakresie liczby i rodzaju), funkcjonalności (technologii, interfejsu) oraz poziomu dojrzałości e-usług publicznych w SEKAP i ePUAP. W naszej opinii regionalny system wypada w tych porównaniach bardziej korzystnie od systemu centralnego i istnieje potrzeba racjonalnego wykorzystania potencjału systemu SEKAP dla rozwoju e-administracji w Polsce.

Drugim ważnym z punktu widzenia rozwoju SI projektem finansowanym w ramach RPO WSL 2007-2013 w obszarze e-usług publicznych jest *Śląska Karta Usług Publicznych*. Wspólny projekt Komunikacyjnego Związku Komunalnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (KZK GOP) oraz 21 miast (gmin) aglomeracji śląskiej (Będzin, Bytom, Chorzów, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Imielin, Jaworzno, Katowice, Knurów, Mysłowice, Piekary Śląskie, Pyskowice, Radzionków, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Wojkowice oraz Zabrze) jest realizowany w subregionie centralnym województwa.

Celem projektu jest zbudowanie zintegrowanego systemu pobierania i rozliczania płatności bezgotówkowych za usługi publiczne, w tym m.in.: komunikacyjne, parkowania, rekreacyjno-sportowe, biblioteczne, kulturalne, potencjalnie dla 700 tys. osób. Wśród najważniejszych możliwych zastosowań karty wymienić można⁵⁶:

- nośnik elektronicznego biletu komunikacji miejskiej (okresowego oraz jednorazowego),
- e-portmonetka (obsługa tzw. mikropłatności w miejscach użyteczności publicznej, np.: muzeach, teatrach, ośrodkach sportu i rekreacji, parkingach),

---

⁵⁵ Warto w tym miejscu dodać, iż w opublikowanym w grudniu 2010 r. przez Komisję Europejską raporcie dotyczącym e-usług publicznych w Europie System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej został zidentyfikowany jako dobra praktyka (zob. *Digitizing Public Services in Europe: Putting ambition into action 9th Benchmark Measurement*. Capgemini, IDC, Rand Europe, Sogeti and DTi, December 2010, s. 201); Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego w Katowicach było laureatem konkursu „*Lider innowacji 2010*” za innowacyjny projekt strategiczny pt. „System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej SEKAP”; Województwo Śląskie (Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego – ŚCSI) otrzymało również nagrodę dla najbardziej innowacyjnego regionu europejskiego „AER Innovation Award”, nagroda została przyznana za projekt SEKAP (System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej) i wręczona podczas posiedzenia Zgromadzenia Regionów Europy w Belfort, we Francji.

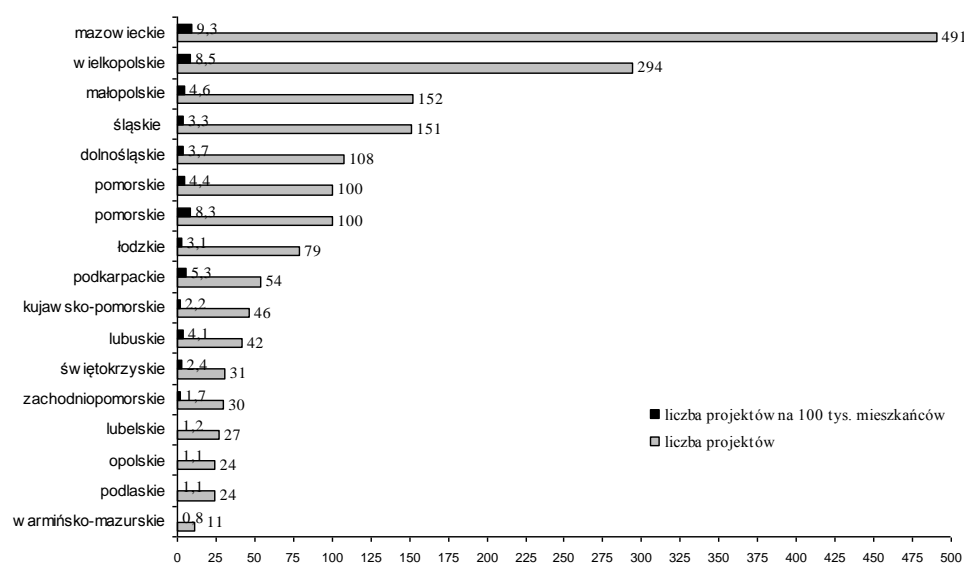
⁵⁶ <http://www.kartaskup.pl/strony/p-5-skup.html> (dostęp 13.09.2012).

- nośnik podpisu elektronicznego CC SEKAP ułatwiający kontakt z urzędami,
- identyfikator użytkownika (opcjonalnie dla kart spersonalizowanych).

Według KZK GOP karta ma charakter otwarty, a jej funkcjonalność może być rozszerzana. Biorąc pod uwagę aktualny stan zaawansowania prac beneficjent przyjmuje, że pierwsze egzemplarze kart trafią do mieszkańców aglomeracji śląskiej w marcu 2013 roku.

Zarówno w przypadku projektu SEKAP, jak i ŚKUP warto podkreślić praktyczne wdrożenie idei wielopodmiotowego i międzysektorowego partnerstwa dla realizacji powyższych przedsięwzięć i rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie śląskim.

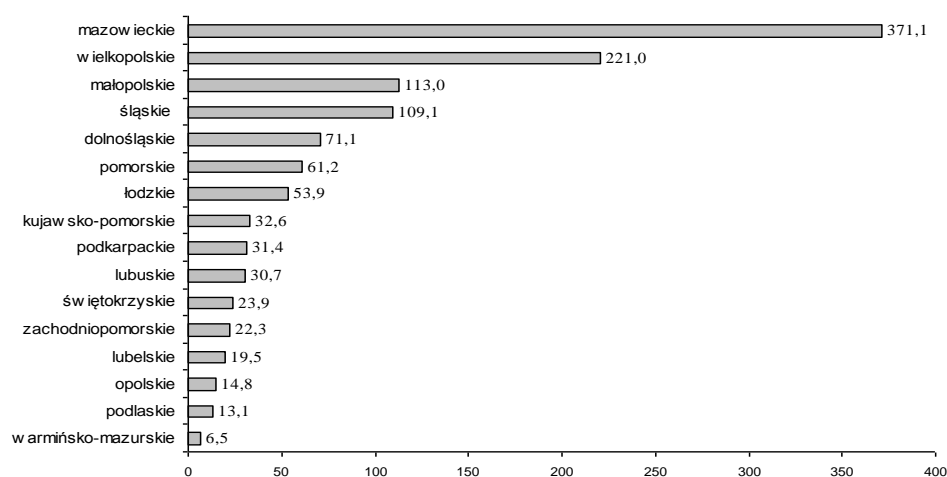
Rys. 1. Liczba projektów dofinansowanych w ramach działania 8.1. PO IG w ujęciu wojewódzkim (stan na dzień 30.06.2012)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: http://www.poig.gov.pl/Strony/lista_beneficjentow_POIG.aspx [odczyt: 14.09.2012].

Poza projektami dotyczącymi e-usług publicznych w województwie śląskim realizowane są projekty dotyczące komercyjnych e-usług. Są one finansowane w ramach ósmej osi priorytetowej PO IG – Działanie 8.1. Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej i Działanie 8.2. Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B. Projekty dotyczą świadczenia e-usług, tworzenia produktów cyfrowych potrzebnych do świadczenia e-usług, realizacji procesów biznesowych w formie elektronicznej między firmami, automatyzacji wymiany danych pomiędzy systemami informatycznymi współpracujących firm. Mikro, mali i średni przedsiębiorcy z województwa

śląskiego nie okazali się zbyt aktywni w powyższych przedsięwzięciach. Na rysunkach 1, 2 i 3 zaprezentowano dane dotyczące liczby i wartości projektów w ramach działania 8.1 oraz 8.2 w poszczególnych województwach (należy dodać, że w prezentowanych zestawieniach zarówno projekt, jak i beneficjent był zlokalizowany w danym województwie).

W związku z różnorodnością, liczbą i specyfiką przedsięwzięć dofinansowywanych w ramach działań 8.1 i 8.2 trudno o dokonanie pogłębionych analiz porównawczych i identyfikację kluczowych dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie projektów (poza kryteriami o charakterze ilościowym). Stąd poniżej uwagę skoncentrowano na analizie ilościowej i wartościowej projektów. W województwie śląskim zrealizowano 151 projektów (4. lokata w kraju), jednak odnosząc ten wynik do liczby mieszkańców plasuje to region na dziewiątym miejscu w Polsce, z przeciętną ponad 3 projekty na 100 tys. mieszkańców (rys. 1). Wartość ogółem projektów realizowanych w województwie śląskim wyniosła nieco ponad 100 mln zł (rys. 2). Przeciętne wartości projektów realizowanych w województwie śląskim wynosi 0,72 mln zł, przy czym wartości te we wszystkich województwach są zbliżone i zawierają się w przedziale od 0,55 mln zł (woj. podlaskie) do 0,75 mln zł (woj. wielkopolskie).

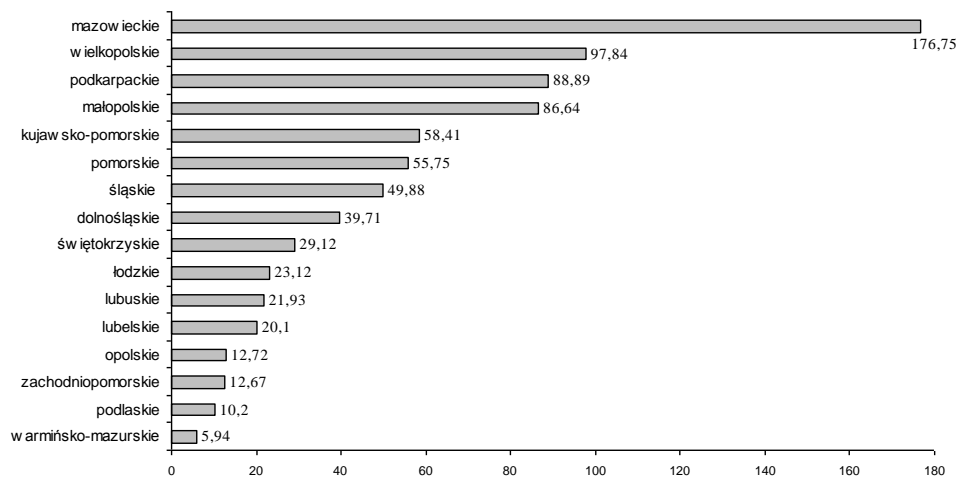
Rys. 2. Wartość ogółem projektów (z)realizowanych w województwach w ramach działania 8.1. PO IG w mln zł. (stan na 30.06.2012)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: http://www.poig.gov.pl/Strony/lista_beneficjentow_POIG.aspx (odczyt 14.09.2012).

Największy pod tym względem pn. *Utworzenie innowacyjnej platformy informacyjno-usługowej pn. mamaebaby.pl opartej o technologię GSM* na kwotę około 1,2 mln zł był autorstwa firmy MAMAEBABY z Radzionkowa. Celem

projektu jest stworzenie portalu internetowego dedykowanego przede wszystkim młodym kobietom chcącym zachować odpowiednią równowagę między życiem zawodowym, towarzyskim a wychowywaniem dzieci. Baza wiedzy i aktualności, opcje społecznościowe, nawiązywanie kontaktów, wymiana doświadczeń i dyskusje to zakładane funkcjonalności portalu⁵⁷.

W ramach działania 8.2 (zarówno w odniesieniu do pochodzenia beneficjenta, jak i realizacji obszar danego województwa) w województwie śląskim zrealizowano 83 projekty o łącznej wartości prawie 50 mln zł (rys. 3), co daje średnią około 0,6 mln zł na projekt. Więcej projektów odnotowano w województwach: mazowieckim – 199, podkarpackim – 175, wielkopolskim – 158, małopolskim – 146, a mniej w pozostałych, tj.: pomorskim – 77, dolnośląskim – 55, lubelskim – 50, kujawsko-pomorskim – 45, lubuskim – 39, łódzkim – 38, świętokrzyskim – 29, podlaskim – 28, zachodniopomorskim – 26, opolskim – 23 i warmińsko-mazurskim – 13⁵⁸.

Rys. 3. Wartość ogółem projektów (z)realizowanych w województwach w ramach działania 8.2. PO IG w mln zł (stan na 30.06.2012r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.poig.gov.pl/Strony/lista_beneficjentow_POIG.aspx (odczyt: 14.09.2012).

Według kryterium wartości ogółem największy projekt w ramach 8.2 w województwie śląskim pn. *Zintegrowany system zarządzania przedsiębiorstwem i obiegiem informacji* na łączną kwotę ponad 2,3 mln zł złożyła firma Drogopol-ZW Katowic (priorytet pn. *Inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP*

⁵⁷ Więcej zob. <http://www.web.gov.pl>, odczyt: 16.09.2012; <http://www.mamaebaby.eu/home> (dostęp 24.09.2012).

⁵⁸ http://www.poig.gov.pl/Strony/lista_beneficjentow_POIG.aspx (dostęp 14.09.2012).

do TIK). Celem projektu jest wdrożenie w spółce Drogopol zintegrowanego systemu zarządzania przedsiębiorstwem i obiegiem informacji. Jego realizacja polega na przeprowadzeniu analizy procesów biznesowych, a następnie zaprojektowaniu i budowie wielomodułowego systemu informatycznego. System ma służyć do wspomagania i automatyzowania procesów, a w szczególności do obsługi przedsięwzięć realizowanych wspólnie w ramach grupy kapitałowej przedsiębiorstw⁵⁹.

Oczywiste jest, że przytoczone dane obejmują tylko działania dofinansowane z funduszy UE, zatem nie mogą i nie pretendują do roli kompletnej bazy danych o inicjatywach podejmowanych w obszarze digitalizacji usług i treści w województwie śląskim. Tym niemniej potwierdzają one silną pozycję regionu z punktu widzenia realizowanych projektów dotyczących rozwoju usług i treści cyfrowych, zarówno o charakterze publicznym, jak i komercyjnym.

KONKLUZJE

W trajektorię rozwoju SI w dużym stopniu wpisują się przedsięwzięcia i działania związane z rozwojem infrastruktury ICT oraz treści i usług cyfrowych, na potrzeby jego trzech głównych aktorów: człowieka, przedsiębiorstwa i administracji publicznej. Fakt ten znalazł odzwierciedlenie w dokumentach strategicznych dotyczących rozwoju SI w Polsce i w województwie śląskim. W ślad za tymi dokumentami podjęto stosowne działania. W województwie śląskim, z wykorzystaniem środków unijnych zrealizowano i wciąż realizuje się wiele przedsięwzięć dotyczących sieci szerokopasmowych, e-usług i e-usług publicznych. Warto zaznaczyć, że dotychczas większy sukces wdrożeniowy odnotowano w sferze usług niż w sferze sieci.

Sztandarowym i pionierskim w Polsce projektem dotyczącym e-usług publicznych jest SEKAP. Może on posłużyć jako modelowe rozwiązanie dla innych województw. W związku z tym, że SEKAP był innowacyjnym w skali kraju systemem, wdrożonym wcześniej niż ePUAP, zakres prac i poniesione koszty były relatywnie wysokie. Województwa podejmując inicjatywy związane z rozwojem e-usług publicznych powinny uwzględniać funkcjonujący już na szczeblu kraju system ePUAP. Pozwoli to uniknąć dublowania prac, które zostały wykonane w ramach tego systemu.

Godne naśladowania są dobre rozwiązania wypracowane w SEKAP, np. dotyczące karty usług, formularzy, sposobu komunikacji jednostek administracji publicznej z obywatelem i przedsiębiorcą oraz modelowania procesów związanych z wykonywaniem usług. Należy podkreślić, że realizacja tego typu projek-

---

⁵⁹ Zob. <http://www.web.gov.pl>, odczyt: 24.09.2012; <http://drogopol.pl/projekt/projekt2.php> (dostęp 24.09.2012).

tów wymaga wielopodmiotowego i międzysektorowego partnerstwa ponad polityczną kadencyjnością.

Projekty i przedsięwzięcia zrealizowane i realizowane w województwie, a dotyczące komercyjnych e-usług są bardzo zróżnicowane i trudno jest zidentyfikować kluczowe dla rozwoju SI w regionie. Przeprowadzona porównawcza analiza ilościowa i wartościowa wskazuje, że należałoby podjąć działania w wyniku których przedsiębiorcy z województwa śląskiego będą bardziej aktywni w kreowaniu i korzystaniu z e-usług.

Duże znacznie dla rozwoju SI mają projekty dotyczące infrastruktury ICT, w szczególności sieci szerokopasmowych i publicznych punktów dostępu do Internetu. Trudności w ich realizacji były związane z opóźnieniami i nieprecyzyjnością legislacyjną, brakiem inwentaryzacji stanu infrastruktury szerokopasmowej oraz rozbieżnościami w danych inwentaryzacyjnych, jak również niedostatecznym doświadczeniem beneficjentów z sektora publicznego w realizacji tego typu działań.

Otwarcie dostępu do środków europejskich dla komercyjnych przedsiębiorców telekomunikacyjnych w ramach RPO wydaje się być krokiem we właściwym kierunku. Ponadto bardzo ważna jest koordynacja pomiędzy działaniami dotyczącymi budowy regionalnych sieci szerokopasmowych, a projektami związanymi z dostarczeniem szerokopasmowego Internetu przez małe i średnie przedsiębiorstwa oraz organizacje pozarządowe (dostęp do Internetu na etapie tzw. ostatniej mili).

LITERATURA

- Aldrich D., Berlot J.C., McClure C.R., E-government: initiatives, development and issues, "Government Information Quarterly" 2002, 19(4).
- Anttiroiko A.V., *Electronic Government: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications*, Hershey, New York 2008.
- Babis H., Czapiewski R. (red.), *Drogi dochodzenia do społeczeństwa informacyjnego. Stan obecny, perspektywy rozwoju i ograniczenia*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 651, Ekonomiczne Problemy Usług nr 68, t. II, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2011.
- Bell D., *The Coming of Post-Industrial Society: A Venture in Social Forecasting*, Basic Books, New York 1973.
- Bliźniuk G., Nowak J.S., *Spółeczeństwo informacyjne. Doświadczenie i przyszłość*, Polskie Towarzystwo Informatyczne, Katowice 2006.
- Castells M., *The Information Age: Economy, Society and Culture. The Rise of Network Society*, vol. 1, Blackwell Publishers, Oxford 1996.
- Castells M., *The Information Age: Economy, Society and Culture. The Rise of Network Society*, vol. 2, Blackwell Publishers, Oxford 1997.

- Castells M., *The Information Age: Economy, Society and Culture. The Rise of Network Society*, vol. 3, Blackwell Publishers, Oxford 1998.
- Drucker P.F., *Post-Capitalist Society*, Harper Business, New York 1993.
- Eco U., *Nowe środki masowego przekazu a przyszłość książki*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1996.
- eEurope. An Information Society for All*, 2000, http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/124221_en.htm (dostęp 12.11.2011).
- Goliński M., *Społeczeństwo informacyjne. Geneza koncepcji i problematyka pomiaru*, Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej, Warszawa 2011.
- Hales C.F. (red.), *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy. Społeczeństwo informacyjne – regionalne aspekty rozwoju*, z. 3, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2011.
- Hanna N.K., *Enabling Enterprise Transformation. Business and Grassroots Innovation for the Knowledge Economy*, Springer, New York 2010.
- i2010. A European Information Society for Growth and Employment*, 2005, http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/c11328_en.htm (dostęp 12.08.2011).
- Karvalics L.Z., *Information Society – what is it exactly?*, Network for Teaching Information Society, Budapest 2007.
- Kassicieh S.K., *The Knowledge Economy and Entrepreneurial Activities in Technology-Based Economic Development*, Journal of the Knowledge Economy, 1(1), 2010.
- Lavie D., Rosenkopf L., *Balancing Exploration and Exploitation in Alliance Formation*, „Academy of Management Journal”, 2006, 49(4).
- Lavie D., Stettner U., Tushman M.L.: *Exploration and Exploitation Within and Across Organizations*, „The Academy of Management Annals”, 2010, 4(1).
- Lisiecka K., Papaj T. (red.), *Kierunki doskonalenia usług świadczonych przez administrację publiczną*, Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego i Akademia Ekonomiczna, Katowice 2009.
- Machlup F.B., *The Production and Distribution of Knowledge in the US Economy*. Princeton, Princeton University, New York 1962.
- Mansel R., *The information society. Introduction*, [w:] *The information society. Critical concepts in sociology*, red. R. Mansel, Routledge, London 2009.
- Masuda Y., *The Information Society as Post-Industrial Society*, Institute for the Information Society, Tokyo 1980.
- Masuda, Y., *Computopia: Rebirth of Theological Synergism*, [w:] *The Information Society as Post-Industrial Society*, red. Y. Masuda, Institute for the Information Society, Tokyo 1980a.
- Masuda, Y., *Emerging Information Society in Japan*, [w:] *The Information Society as Post-Industrial Society*, red. Y. Masuda, Institute for the Information Society, Tokyo 1980b.
- Olszak C.M., Ziemia E., *Kierunki rozwoju społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy w świetle śląskich uwarunkowań regionalnych*, Akademia Ekonomiczna, Katowice 2010.
- Papińska-Kaceperek J. (red.), *Społeczeństwo informacyjne*, PWN, Warszawa 2008.

- Porat M.U., Rubin M.R., *The Information Economy, Nine Volumes*. Department of Commerce Government Printing Office, Washington DC 1977.
- Raban D.R., Gordon A., Geifman D., *The Information Society. The development of a scientific specialty*, „Information, Communication & Society”, 14(3), 2011.
- Raport Monitoringowy Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2015 za okres roczny XI.2010–XII 2011*, Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego, Katowice, styczeń 2012, <http://www.e-slask.pl/files/zalaczniki/2012/08/03/1276770448/1343978811.pdf> (dostęp 15.07.2012).
- Raport Monitoringowy Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2015 za okres roczny I.2012–XII 2012*, Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego, Katowice, luty 2013, <http://www.e-slask.pl/files/zalaczniki/2013/04/09/1276770448/1365509299.pdf> (dostęp 10.06.2013).
- Raport: Strategia rozwoju informatyki w Polsce*, I Kongres Informatyki Polskiej, Poznań 1994, http://www.kongres.org.pl/on-line/1-szy_Kongres/index.html (dostęp 12.04.2008).
- Sahu G.P., Dwivedi Y.K., Weerakkody V., *E-government Development and Diffusion: Inhibitors and Facilitators of Digital Democracy*, IGI Global, Hershey 2009.
- Sienkiewicz P., Nowak J.S., *Społeczeństwo informacyjne. Krok naprzód, dwa kroki wstecz*, Polskie Towarzystwo Informatyczne, Katowice 2009.
- Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa 2008, <http://www.mswia.gov.pl/strategia> (dostęp 12.03.2010).
- Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego województwa śląskiego do roku 2015*, Uchwała nr III/372/2009 Sejmiku Województwa Śląskiego, Katowice 2009.
- Szewczyk A. (red.), *Społeczeństwo informacyjne. Problemy rozwoju*, Difin, Warszawa 2007.
- Tapscott D., Williams A.D., *Wikinomia. O globalnej współpracy, która zmienia wszystko*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008.
- Toffler A., *The Third Wave*, Bantam Books, New York 1980.
- Webster F., *Theories of the Information Society*, Routledge, New York 2002.
- WSIS Forum, *National e-Strategies for Development. Global Status and Perspectives 2010*, International Telecommunication Union (ITU), Geneva 2011, http://www.itu.int/ITUD/cyb/app/docs/National_estrategies_for_development_2010.pdf (dostęp 30.07.2012).
- WSIS Forum, *Outcome Document. Identifying Emerging Trends and a Vision Beyond 2015!*, International Telecommunication Union (ITU), Geneva 2012, <http://groups.itu.int/LinkClick.aspx?fileticket=-yre0EkP84E%3d&tabid=2103> (dostęp 30.07.2012).
- Ziemba E., Olszak C.M., *Building a regional structure of an information society on the basis of e-administration*, „Issues in Informing Science and Information Technology”, 7, s. 129-150, 2012, <http://iisit.org/Vol9/IISITv9p277-295Ziemba091.pdf> (dostęp 10.08.2012).
- Ziemba E., Olszak C.M., *The Determinants of Knowledge-Based Economy Development – ICT Use in the Silesian Enterprises*, [w:] *Advanced Information Technologies for Management – AITM 2011. Intelligent Technologies and Applications*, red. J. Kor-

- czak, H. Dudycz, M. Dyczkowski, University of Economics Research Papers no. 206, Publishing House of the Wrocław University of Economics, Wrocław 2011.
- Ziamba E., Papaj T., *E-government Application at the Regional Level in Poland – the Case of SEKAP*, [w:] *Proceedings of the Federated Conference on Computer Science and Information Systems*, September 9-12, 2012 Wrocław.
- Ziamba E., *Miejsce e-administracji w kreowaniu społeczeństwa informacyjnego – teoria i praktyka*, [w:] *Roczniki Kolegium Analiz Ekonomicznych, Zeszyt 24/12*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012.
- Ziamba E., *Prolegomena do zastosowania technologii i systemów informatycznych na potrzeby prosumpcji* [w:] *Informatyka ekonomiczna*, nr 22, red. J. Korczak, H. Dudycz, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 212, Wrocław 2011.
- Żelazny R., *Determinanty rozwoju gospodarczego Polski w aspekcie koncepcji gospodarki opartej na wiedzy* [w:] *GOW – wyzwanie dla Polski*, red. J. Kotowicz-Jawor, PTE, Warszawa 2009.
- Żelazny R., *Nowe perspektywy rozwoju innowacji technologicznych w Polsce w aspekcie koncepcji społeczeństwa informacyjnego* [w:] *Instytucjonalne dostosowania Polski do udziału w V Programie Ramowym Badań, Rozwoju Technologicznego i Prezentacji Unii Europejskiej cz. II*, red. E. Okoń-Horodyńska, AE Katowice 2001.
- Żelazny R., *Społeczeństwo informacyjne i gospodarka oparta na wiedzy w polityce rozwoju województwa śląskiego* [w:] *Kierunki rozwoju społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy w świetle śląskich uwarunkowań regionalnych*, red. C.M. Olszak i E. Ziamba, Wydawnictwo UE Katowice.
- źródło internetowe: www.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-5981.htm (dostęp 10.08.2012).
- źródło internetowe: http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=DSP_GLOSSARY_NOM_DTL_VIEW&StrNom=CODED2&StrLanguageCode=EN&IntKey=16996516&RdoSearch=BEGIN&TxtSearch=broad&CboTheme=&IsTer=&IntCurrentPage=1&ter_valid=0 (dostęp 23.09.2012).
- http://cordis.europa.eu/search/index.cfm?fuseaction=proj.document&PJ_RCN=5518704 (dostęp 24.09.2012).
- <http://drogopol.pl/projekt/projekt2.php> (dostęp 24.09.2012).
- www.e-slask.pl/pl/artykul/projekty_zrealizowane/1275635356/0/256 (dostęp 11.09.2012).
- www.e-slask.pl/pl/artykul/sekap/1274691490/0/70 (dostęp 10.09.2012).
- www.kartaskup.pl/strony/p-5-skup.html (dostęp 13.09.2012).
- www.mamaebaby.eu/home (dostęp 24.09.2012).
- www.oecd.org/internet/broadbandandtelecom/oecdbroadbandssubscribercriteria2010.htm (dostęp 23.09.2012).
- www.poig.gov.pl/Strony/lista_beneficjentow_POIG.aspx (dostęp 3.09.2012).
- www.polskaszerekopasmowa.pl/artykuly/agenda-cyfrowa-w-praktyce.html, odczyt (dostęp 23.09.2012).
- www.rpo.slaskie.pl/umowy.php (dostęp 9.09.2012).

www.sekap.pl/content.seam?id=1&cid=6688 (dostęp 11.09.2012).

www.web.gov.pl (dostęp 16.09.2012).

Streszczenie

Opracowanie dotyczy budowy społeczeństwa informacyjnego w regionie, a w szczególności w województwie śląskim. Jego celem jest zidentyfikowanie oraz ocena projektów i przedsięwzięć realizowanych w województwie, ukierunkowanych na rozwój społeczeństwa informacyjnego. Przeprowadzone badania mają charakter deskrypcyjno-empiryczny. W części poznawczej opracowania przedstawiono ideę społeczeństwa informacyjnego oraz cele strategiczne rozwoju społeczeństwa informacyjnego. W części empirycznej zaprezentowano wyniki analizy projektów i przedsięwzięć realizowanych w województwie śląskim, głównie dotyczących: poprawy technicznej i ekonomicznej dostępności infrastruktury informatycznej i telekomunikacyjnej oraz zwiększenia ilości i użyteczności usług i treści cyfrowych. Rezultaty studiów mogą zostać wykorzystane zarówno przez teoretyków-badaczy, jak i praktyków podejmujących aktywności dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Information society – projects and activities in the Silesian Voivodeship

Summary

The paper refers to issues related to creating the information society in a region. The aim of our study was to analyze the information society projects and activities in the Silesian Voivodeship. Firstly, the essence of information society and its key links like information society stakeholders, ICT infrastructure and information are presented. Secondly, special attention is given to the presentation of projects related to ICT infrastructure, e-services and e-public services. The paper concludes with a discussion of research findings. Researchers and scholars who develop studies on information society could find significant guidelines in this paper. For practitioners, results of this study can be used to undertake empirical activities aimed at information society development.